

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTEREN

28. maj 2010

Besvarelse af spørgsmål 197 alm. del stillet af Erhvervsudvalget den 28. april 2010 efter ønske af Peter Skaarup (DF).

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

I forlængelse af svar på ERU alm. del - spørgsmål 153 bedes ministeren oplyse, hvordan de ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 indførte ændringer med højere strafferammer i forbindelse med krænkelse af patenter og varemærker er blevet håndhævet. Vil der blive taget initiativ til en ordning med gratis retshjælp til små firmaer, der føler sig udsat for ulovlig kopiering?

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Svar:

Ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 blev strafferammen for krænkelse af varemærker, patenter, brugsmønstre og design hævet fra 1 til 6 års fængsel med virkning fra 1. januar 2009. Strafferammen for disse krænkelse kom derefter op på samme niveau som ved krænkelse af ophavsretigheder, der blev gennemført ved lov nr. 352 af 19. maj 2004 med virkning fra 1. juli 2004. De gældende strafferammer fremgår af de respektive rettighedslove og straffelovens § 299b.

I en dom af 3. november 2009 anvendte Vestre Landsret straffelovens § 299b i en større sag om krænkelse af ophavsretigheder fra 2004 til 2006 i relation til brugskunst. Straffen blev konkret fastsat til betinget fængsel i 1 år med vilkår om 240 timers samfundstjeneste, men landsretten udtalte i præmisserne, at det klare udgangspunkt ved mere omfattende ophavsretskrænkelse er idømmelse af ubetinget frihedsstraf.

Retten i Viborg anvendte i en dom af 4. december 2009 også bestemmelsen i en større ophavsretssag vedrørende krænkelse af brugskunst fra 2003 til 2005. Ved dommen blev der udmålt op til 2 års ubetinget fængsel.

Det foreløbige indtryk fra retspraksis er dermed, at indførelsen af højere strafferammer har ført til en forholdsvis streng udmålingspraksis vedrørende ophavsretskrænkelse i relation til brugskunst. Den forhøjede strafferamme fra 2009 er foreløbig ikke anvendt i sager vedrørende krænkelse af andet end ophavsretigheder. Det bemærkes i denne forbindelse, at der erfaringsmæssigt går en vis periode, inden sager, der vedrører krænkelse begået efter en lovændring ikrafttrædelsestidspunkt, bliver endelig afgjort af domstolene.

Handlingsplanen medførte desuden oprettelsen af et samlet myndigheds-

netværk, hvor de relevante myndigheder samarbejder om bekæmpelse af piratkopiering. Netværket har taget initiativ til at etablere en forbedret kontakt mellem myndigheder, virksomheder og erhvervsorganisationer med henblik på at myndighederne samarbejder systematisk i forbindelse med kontrol og efterforskning.

Med hensyn til spørgsmålet om fri proces, findes reglerne i retsplejelovens kapitel 31. Det fremgår af retsplejelovens § 328, stk. 4, nr. 1, at der kun undtagelsesvist meddeles fri proces til sager, der udspringer af ansøgerens erhvervsvirksomhed. Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 554 af 24. juni 2005, der blev udformet på baggrund af Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om adgangen til domstolene. Det fremgår af bemærkningerne til loven, at Retsplejerådet finder, at erhvervsmæssige sager som hovedregel fortsat skal være undtaget, men at der i overensstemmelse med det sociale sigte med fri procesordningen bør kunne gives fri proces til mindre erhvervsdrivende, herunder navnlig når retssagen angår forhold, der har betydning for virksomhedens fortsatte eksistens.

Små firmaer, der føler sig udsat for ulovlig kopiering, har allerede efter de gældende regler i retsplejeloven visse muligheder for at få retshjælp eller fri proces.

Enhver har således ret til at få helt grundlæggende (og gratis) mundtlig rådgivning om juridiske spørgsmål af betydning for en tvist og om de praktiske og økonomiske muligheder for at gå videre med en sag, jf. retsplejelovens § 323, stk. 1 og 2, og bekendtgørelse nr. 1250 af 14. december 2009 om offentlig retshjælp ved advokater.

Hvis den forurettede rejser et erstatningskrav under en *straffesag* om ulovlig kopiering, kan retten endvidere give den forurettede fri proces, når det skønnes nødvendigt med advokatbistand ved opgørelsen af erstatningskravet, og den forurettede opfylder de økonomiske betingelser efter retsplejelovens § 325, jf. retsplejelovens § 995 a, stk. 1.

Hvis den forurettede rejser et erstatningskrav ved et *civilt søgsmål*, kan den forurettede søge fri proces efter reglerne i retsplejelovens kapitel 31. Det fremgår af retsplejelovens § 328, stk. 4, nr. 1, at der kun undtagelsesvist meddeles fri proces til sager, der udspringer af ansøgerens erhvervsvirksomhed. Det er – i de relevante tilfælde – en forudsætning for fri proces, at den forurettede opfylder nogle nærmere angivne økonomiske kriterier og ikke har en forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, jf. retsplejelovens § 325 og bekendtgørelse nr. 1236 af 9. december 2009 om fri proces.

Når særlige grunde taler for det, kan den forurettede få fri proces, selvom de almindelige betingelser i retsplejelovens § 325 ikke er opfyldt. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har en væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation, jf. retsplejelovens § 329.

I situationer, hvor erstatningskravet er på højst 50.000 kr., kan sagen behandles efter reglerne om småsagsprocessen. Hvis erstatningskravet er større end 50.000 kr., kan parterne aftale, at det er reglerne om småsagsprocessen, der skal finde anvendelse. Reglerne fremgår af retsplejelovens kapitel 39. Retten har en udvidet vejledningspligt i sager, der behandles efter disse regler, og dette indebærer, at behovet for advokatbistand reduceres.

Herudover har virksomhederne mulighed for at tegne forsikringer mod omkostninger ved håndhævelsesindsatsen. Retssager om patentrettigheder er ofte særligt omkostningskrævende, og Patent- og Varemærkestyrelsen har derfor været facilitator for, at danske virksomheder siden slutningen af 2007 har haft mulighed for at tegne en patentforsikring i privat regi.